

**Kalaallit Nunaanni
Tusagassiuutit
pillugit
Aaliangiisartut**

**Ukiumoortumik nalunaarut
2021**

Imarisaanut takussutissiaq

Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut	3
Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut katiternerit 2021-2025.....	5
Suliat ataatsimut takussutissartai sulianillu aalajangersimasunik tulleriarineq.	6
Suliaq 55-21-01 – [Naammagittaalliortoq] illuatungeralugu Sermitsiaq	7
Suliaq 55-21-01 – [Naammagittaalliortoq] illuatungeralugu Sermitsiaq	12

Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut

Tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisissaat nr. 17, 19. november 2007-imeersoq (tusagassiuisarnermi akisussaassuseqarneq pillugu inatsit) naapertorlugu Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartunik (Tusagassiiinermut Aaliangiisartut) toqqaasarput, inatsisileritooq ilaasortallu arfinillit aammalu allattoqarfik. Inatsisileritooq ilaasortallu arfinillit tamarmik sinniisoqarput.

Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut suliani makkunani aaliangiisarput:

- 1) Tusagassiornermi ileqqorissaarnissamik maligassiissutit unioqquutillugit saqqummiisoqarsimanersoq, tak. § 34.
- 2) Kapitali 6-imi malittarisassat naapertorlugit tusagassiuut pisussaanersoq, akerlilineq saqqummiutissallugu, tassunga ilanngullugit akerliliinerup imarisaanut, ilusaanut inissisimaneranullu tunngasut..

Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut siulittaasuata itigartissinnaavai:

- 1) Naammagittaalliutit, aalajangiisartut susasaqarfigisaannut ersarissumik ilaangitsut, tak. imm. 1, imaluunniit ersarissumik tunngavissaqanngitsut.
- 2) Inunnit, suliffeqarfinnit il. il. naammagittaalliutit, pissutsit naammagittaalliutigineqartut pillugit inatsisitigut soqutisaqartuunngitsuneersut.
- 3) naammagittaalliutit naammagittaalliornissamut piffissaliussamik eqquutsisisimanngitsut, takuuk. § 34, imm. 2 imal. imm. 3, imal. § 40.

usagassiuutit pillugit Aaliangiisartut namminneerlutik suliaq qaqissinnaavaat, taanna pingaaruteqarpat imaluunniit tunngaviusumik pingaaruteqarpat. Taamaattoqartillugu innarlerneqartumit oqaaseqaammik piniartoqassaaq tusagassiummiillu naammagittaalliummi pineqartumit oqaaseqaammik piniassapput.

Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartuni ilaasortaq naammagittaalliutip suliarineranut akuusinnaangilaq tusagassiummut pineqartumut attuumassuteqaruni, imaluunniit allatigut pissutsit imaappata, ilaasortap suliamut immikkut soqutigisaqartuunnginnera apeqquserneqarsinnaalluni. Taasinermi amerlanerussuteqarnikkut patsisitalersukkamik aaliangiinertut ilusilerlugu aaliangiissapput, illuatungeriit akornanni isumaqatigiissuteqarnikkut inaarisoqanngippat. Taasinermi naligiittoqartillugu, siulittaasup taasinera aaliangiisuussaaq. Isumaqatigiinngissutaasoq aaliangiinermut tamanit isumaqatigiiffiunngitsumut ilanngunneqassaaq.

Matumunnga Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut tusagassiuutip naammagittaalliutigineqartup aaqquissuisua peqqusinnaavaat aaliangiineq piaarnerpaamik saqqummiuteqqullugu, Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut ersarinnerusumik aaliangersagaattut annertussusilerlugu. Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut aaliangernerata saqqummiunneqarnerani, oqaasertaliussanik ilaqartinneqassanngilaq, nammaginarumillu piumasarineqarsinnaasumik ersarissuseqassalluni.

Tusagassiuutit pillugit aalangiisartut aalajangigaat allaffissornikkut oqartussaasumut allamut suliaannngortinneqarsinnaangilaq.

Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut suliatik pillugit, Naalakkersuisunut ukiumoortumik nalunaarusiortassapput. Nalunaarut avammut saqqummiunneqassaaq, tak. § 51.

Attavigiuk:

Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut
c/o Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu
Naalakkersuisoqarfik
Imaneq 1 A,
Postboks 1029
3900 Nuuk
Oqarasuaat +299 34 57 41
E-mail: pressenaevn@nanoq.gl

Kalaallit Nunaani Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut katiternerit 2021-2025

Innersuussisut:

Naalakkersuisoq:
(Siulittaasumik
qinersineq)

Kalaallit Nunaanni
Tusagassiortut
Peqatigiiffiat:

Aaqjissuussinermi
aqutsisut:

Kattuffiit:

Ilaasortaq:

Kirsten Thomassen
(Eqqartuussisuuneq)

Karsten Sommer
Dorthe Olsen

Poul Krarup
Alice Sørensen

Aqqaluk Brandt Johansen
Peter Jensen

Sinniisussaq:

Morten Nornild
(Rigsombudsmandenimi
pisortarp tullersortaa)

Else Løvstrøm
Mads Pedersen

Inge S. Rasmussen
Jens Thorin

Bia Andersen
Rosannguaq Rossen

Suliat ataatsimut takussutissartai sulianillu aalajangersimasunik tulleriiarineq.

Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartunut saaffiginnissutigineqarsimasut tamarmik uani allanneqassapput. Taamaallaalli ataani saaffiginnissutit suliarineqarsimasut kisimik atuarneqarsinnaapput. Suliat tamarmik kinaassutsimik isertuussanngortinneqassapput.

2021-mi Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut naammagittaalliuutinik marlunnik tigusaqarput.

Suliaq 55-21-01 – [Naammagittaalliortoq] illuatungeralugu Sermitsiaq

Suliaq 55-21-02 – [Naammagittaalliortoq] illuatungeralugu Sermitsiaq

AALAJANGIINEQ:

Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartunit ulloq 29. april 2021-imi oqaatigineqartut

suliami 55-21-01

[Naammagittaalliorq]
illuatungeralugu
Sermitsiaq

[Naammagittaalliorq] Sermitsiaq nr. 13 ulloq 31. marts 2021-mi allaaserineqarsimasoq pillugu naammagittaalliorpoq. [Naammagittaalliorq] allaaserineqartumi tusagassiortut ileqqorissaarsimanngitsut isumaqarpoq.

Suliap saqqummiunneqarnera

Sermitsiaq ulloq 31. marts 2021 qupp. 2-mi allaaserineqartumi ”[Ateq1] ajorsartinniarlugu suulluunniit atorneqarput”. Allakkiami ilaatigut allaqqavoq:

”[Naammagittaalliorq] sulissutiginnittoq

Tassa [Ateq1] [Ateq2]-imut ajugaassappat taava susoqassanersoq oqallisigineqarpoq annertuumik. Taamaattorli [Partii1]-p siulersuisuiniilerlaaq inuusuttoq, [Naammagittaalliorq] nammineq sulinialersimavoq piffissamilu matumani folketingimi ilaasortatut nunatsinni angalaarluni, ilaatigut Tunumiilluni. Tamanna immini ippinnartoqartutut oqaatigineqarsinnaanngilaq, angalanera folketingimi ilaasortatut angalanertut aaqqissugaammat.

Taamaattorli Sermitsiamit paasisagut naapertorlugit angalaneq aamma taanna [Ateq2]-ip ajugaanissaanik angusaqarniarluni aamma angalaneruvoq. Tamatuma saniatigut aamma maluginiagassaavoq [Partii2]-mi ilaasortat arlallit [Partii1]-mut nuutsissallugit allanik peqateqarluni iluatsitsisimasoq, ilaatigut inooqatigisaa [Ateq3] aamma ataataa, [Ateq4] [Partii1]-mi takussaalernikuupput, taakku [Partii2] sinnerlugu sassarnikuupput, tamatumalu aamma saniatigut qatanngutai, [Ateq5] aamma [Ateq6] [Partii1]-mi takussaalernikuupput, kiisalu allat [Partii2]-mi ilaasortaasimasut aamma [Partii1]-mi takussaalernikuullutik.

...”

Illuatungeriit isiginnittariaasaat

[Naammagittaalliortoq]-ip isiginninnera

[Naammagittaalliortoq]-ip allassimavaa allakkiaq tusangiasaarinerusoq ajuallatsitsiniaasoq minnerunngitsumillu kukkusuusoq uppersaateqanngitsunillu pasilliinerusoq sukannersumillu uterfigisariaqarsimallugu.

Corona pissutaalluni Folketingimut ilaasortatut [Naammagittaalliortoq] Tasiilamut angalanera nunatsinni angalaneq siullertut periarfissarisimavaa. Angalaneq qangalili pilersaarutaasimavoq misiliinerillu siulliit marluk pereersut aatsaat iluatsilluni. Misiliinerup aappassaani timmisartok teknikkikkut ajutoornera pissutigalugu utiinnartariaqarsimavoq.

[Naammagittaalliortoq]-ip Tasiilamut angalanerani [Ateq2] nittarsaassimanissaa tusagassiorumut uppersaateqanngilaq. Folketingimiit angalaneq pivok 24. - 27. marts. Angalanerup siunertaa pingaarnerpaaq tassaavoq folketingimi sulini oqaluttuarissallugu [Naammagittaalliortoq]-ilu folketingimi sulini pillugu Katersortarfimmi innuttaasunik ataatsimiisitsivoq. Innuttaasunik ataatsimiisitsineq Inatsisartunut kommunimullu qinersineq [Ateq2]-iluunniit nittarsaanissaa pilerisaarutiginnissaanut oqersuutaanngilaq.

[Naammagittaalliortoq] Tasiilamiinnermi saniatigut pinerluuteqarsimasunut isertitsivik, politiit, meeqqat inuusuttullu peqatigiiffiilu assigiinngitsut pulaarpai. Tamakku tamaasa innuttaasunik oqaloqateqarnissani nukittorsarniarlugu aammalu inooriaasaat, suliffigisaat sunngiffimmilu sammisaat paasinialugit.

Sermitsiami tusagassiorup angalaneq [Ateq2] pilerisaarutiginnissaanut tunngasimaneranik allassimanagera kukkusuuvoq ajuallannartok tusangiasaarerpalaartorlu. Tusagassiorfiup Sermitsiaq.ag oqaatigisimasani utertittariaqarpai tassungalu oqaatigisimasaminut ilumuunngitsumut utoqqatsertariaqarpoq - imaluunniit erseqqissumik allakkianngorlugu saqqummiullugu.

Sermitsiaq-p isiginnittariaasaa

Sermitsiap allassimavaa, siullertut erseqqissaatigissallugu arlalinnik aqqinik taaneqartunik taaneqanngitsunillu naammagittaalliuteqartup Inatsisartunut qineqqusaarnerup nalaani suliarisimasai aallaavigalugit apeqqusersuisunik aallerfeqarlutik.

Aqqit taaneqartut assigiimmik oqariartuuteqarput, tassalu eqqumiigalugu naammagittaalliortup [Ateq2] qineqqusaarnerata nittarsaannera eqqarsarnartoqartissimagaat aqqilu taaneqanngitsut isumaqarput naammagittaalliortup 6. april 2021 tungaanut illoqarfinni assigiinngitsuni angalanera folketingimilu sulinini patsiliunnera eqqarsarnartoqartoq. Aviisi najoqqutassaqaqfigisamit uppernarsaatit uppernarsaatissartaqanngitsunik oqaluttoqannginnerup erseqqissaaneri paarivai.

Tullertut Sermitsiap allakkiami tassani maluginiaqquaa, kinaassusaanik isertuussamit paasitinneqarsimallutik [Ateq2] inuit attaveqaqatigiittarfii atorlugit partiit allat pillugit eqqunngitsunik siammarterisimasoq oqarluni, siulersuisuunerni ilaasortat tamarmik, Inatsisartuni Naalakkersuisunilu ilaasortaasimasut, partiimi ataaseq kisiat minillugu, [Ateq2] Naalakkersuisut Siulittaasussaattut qinerniarlugu atsiorsimasut.

Tallimannorneq 26. marts 2021 Sermitsiap [Naammagittaalliortoq] Tasiilamiinnerata nalaani sianerfigisimavaa takussutissaq atsiornernik imalik pillugu paasiniaaffigalugu aamma atini pineqartuni atsiorneq naammagittaalliortup pisimaneragaata ilumuunnginnera erseqqissaatigerusummassuk. Tassani [Ateq7], [Ateq8], [Ateq9] aamma [Ateq10] pineqarput tamarmillu naammagittaalliortup siaruartigaa ilumuunngilluinnarnerarlugu. Naammagittaalliortoq uppernarsaammik takussutissaqarsimangilaq.

Taamaattorli aviisi naammagittaalliortup angalanermi inatsisartuni sulinini pillugu kisiat eqqartuisimangitsoq uppernarsaatissaqarput.

13. april Partiit siulittaasuisa oqallitsinneqarneranni [Naammagittaalliortoq]-ip oqaatigaa qinersinermi qineqqusaartitsinermilu nunatsinniilluni. Suleqatini [Partii3]-meersoq nunatsinni qineqqusaartoqarnerata nalaani peqataannginnera toqqaannangitsunik uparuarpa.

14. april [Naammagittaalliortoq] politikikkut siunnersuisua tusagassiorfinnullu akisussaasua [Ateq11] Sermitsiamut allappoq [Naammagittaalliortoq]

qineqqusaarnerup nalaani [Partii1]-mi siulersuisuunini atorluarlugu nammineq piunassutsiminik ikiuunnera isertugaanngitsoq.

Naammagittaalliortup partiit allat ilaasortaasa [Ateq1] tapersorsorneranik isornartorsiuineranik uppersarsaammik aviisi tigummiaraqportaaq. Tamanna naammagittaalliortup Folketingimit angalanermi qinersinerullu nalaani pivoq.

Assersuutigalugu naammagittaalliortup qiasunngulluni [Partii1]-mi ilaasortat ilaasa [Ateq1] tapersorsornerat apeqquserlugu immiussaqaq aviisip uppersarsaataatigaa: ”Jeg forstår ikke I hopper på hans ([Ateq3], red.) jammer, hvad med os der er blevet udsat for dårlig behandling? Blev der taget hånd om os? Nej, aldeles ikke, vi blev til gengæld truet med eksklusion af ham I sympatiserer med! Gør dog tingene ordentligt!”

Tamarmi isigalugu aviisi uppersarsarusuppaa tusangiasaarsumik ajuallannartumillu allattoqanngitsoq aviisillu allakkiaq utertinnissaanut ilaannaaluunniit utertinnissaanut pisariaqartinngikkaa.

Tusagassiinermut Aalajangiisartut tunngaviliissutaat aalajangiinerallu

Aalajangiinermi peqataapput Kirsten Thomassen, Mariia Simonsen, Tupaarnaq Rosing Olsen aamma Alice Sørensen.

Pitsaasumik tusagassioriaaseqarnissamut malittarisassani immikkoortoq A, nr. 1-imi allassimavoq, tusagassiorfiit eqqortumik sukkasuumillu paasissutissiisarnissaq suliassarigaat. Periarfissaqartillugu qulakkeerseqartariaqarpoq paasissutissat tunniunneqartut ingerlateqqinneqartulluunniit eqqortuunersut.

[Naammagittaalliortoq] allakkiami eqqartorneqartumi Sermitsiamit Martsip naanerani 2021-mi Tasiilamut angalanermi [Ateq2] nittarsaannissaanik siunertaqarsimanerarneqarnini naammagittaalliutigivaa.

Allakkiami eqqartorneqartumi Sermitsiap [Naammagittaalliortoq]-ip suna siunertaralugu Tasiilamut angalasimaneragaasimanera suna toqqammavigalugu allassimaneraa nassuiarpaa. Taamaattumik allakkiap Facebookikkut siammartikkamik takusaqarsimasunut atilikkanut oqaaseqaatinut innersuussivoq tassani

[Naammagittaalliortoq] paasissutissanik [Ateq2]-imut illersuilersitsiniaasunik imalimmik. Najoqqutassa qarfigisanit paasissutissat ilaat [Naammagittaalliortoq]-ip tunniussimasai ilumoonersut qulakkeer neqarsinnaanngillat.

Tamatumani pitsaasumik tusagassioriaaseqarnissamut malittarisassani immikkoortoq A, nr. 1 unioqqutinneqarsimaneranik apeqqusiinissaq tusagassiuinermut aalajangiisartunit tunngavissaqarsorineqanngilaq.

Pitsaasumik tusagassioriaaseqar neq pillugu maleruagassiani Imm. A, nr. 3-mi ima allassimavoq, paasissutissat arlaannut ajoqusiinnaasut, nikanarsaataasinnaasut tatigineqarnermilluunniit annikillisisinnaasut saqqummiutilersinnagit immikkut ittumik misilinneqartassasut, pingaartumik pineqartumut saqqummiunneqarnerisigut. Saqqummiussineq imatut pisariaqarpoq apersorneqartoq akinissaminut naammaginartumik piffissalerlugu.

[Naammagittaalliortoq] Tasiilamiinnerata nalaani Sermitsiap attaveqarfigisimallugu paasissutissallu saqqummiussimallugit ilisimatitsivoq.

Allakkiami naammagittaalliutaasumi paasissutissat allassimasut [Naammagittaalliortoq]-imut ajoqutaasinnaanngitsut, ajuallatsitsissutaasinnaanngitsut tatigisaanermilluunniit annikillisisinnaanngitsut Tusagassiuinermut Aaliangiisartut isumaqarput. Naammagittaalliuteqartarfiup pingaartissimavaa Inatsisartunut qinersisussaanermi allakkiaq politikikkut oqallinnermi akulerutsitsiniarnera. Naammagittaalliuteqartarfik isumaqarpoq [Naammagittaalliortoq] inuiaqatigiinni nuimasutut inissisimanermini iliuutsini namminerminut tunnganerusunik isornartorsiorneqarnerusumik eqqartugaasinnaanini akuerisinnaanerusariaqarai ingammik qulequtaq tamanit soqutigineqartillugu. Taamaattumik naammagittaalliuteqartarfiup isornartorsiuineq eqqaanngilaa.

AALAJANGIINEQ:

Kalaallit Nunaanni Tusagassiinermut Aalajangiisartunit ulloq 18. maj 2021-imi oqaatigineqartut

suliami 55-21-02

[Naammagittaalliortoq]
illuatungeralugu
Sermitsiaq

[Naammagittaalliortoq] pingaarnertut allakkiami nr.14 Sermitsiami ulloq 9. april 2021-mi, aammalu Sermitsiami erseqqissaaneq nr.15 16. april 2021-mi saqqummersinneqartut naammagittaalliutigisimavai. [Naammagittaalliortoq] isumaqarpoq Pitsaasumik tusagassioriaaseqarnissamut malittarisassani allakkiami malinneqarsimanngitsoq naqqiuteqartoqarnissanillu piumasaqarluni.

Suliap saqqummiunneqarnera

Aviisi Sermitsiap ulloq 9. april 2021 allakkiami pingaarnermi ”*Akerliuniarluni qinersineq*” allakkap ataani ima allagartallimmi ”*Suliassaqarfinnut pingaarutilinnut arlalinnut siuanissami politikkiulersussa q ilisimannngilarput*” qaqilerpaa.

Pingaarnertut allakkiami ilaatigut takuneqarsinnaavoq:

”

[Partii1]-p [Partii2]-mik naalakkersuisoqateqalernissaa ilimanaateqanngilaq, partii taanna taamatut avissaartuussimatillugu, politikkiulu kimilluunniit ilisimaneqartinnagu, imaluunniit partiimi kina pissusiviusuni aalajngiisuunersoq ilisimaneqartinnagu. Saniatungaaniit [Ateq1], [Naammagittaalliortoq] kiisali [Ateq2] partiip ulluinnarni politikkianut tigussaasumut sunniuteqartorujussuupput, partiip anguniagaani qanorluunniit allassimasoqaraluarpat.

...”

16. april 2021 Sermitsiap qaqitaani "*Erseqqissaat*" ilaatigut oqaasertaqartoq:

”[Naammagittaalliortoq]-ip aamma [Ateq1]-ip Sermitsiami normu 14-imi apriliip 9-anni saqqummersumi pingaarnertut allaaserisami [Partii2]-p politikkianut sunniuteqarnerminnik oqaatigineqartoq naammaginartinnngilaat.

Taakku marluullutik oqaatigaat oqaatigineqartoq ilumuunngitsoq, taamalu [Partii2]-p politikianut sunniuteqaratik.

[Naammagittaalliorloq] tamanna tunngavigalugu tusagassiunermit tunngasuni aalajangiisartunut naammagittaalliteqarpoq.

Taakku marluullutik pingaarnertut allaaserisami oqaatigineqartunut uppersaanatik piumasaqarput.

Pissutissaqarlualuta ilisimannittoq illersorniarlugu tamanna oqaatigisinnaanngilarput.

Taamaattorli ilisimatitsissutigisinnaavarput, ilisimannittunik arajutsisaatsunik tusarfeqarata taakkulu qularutigisinnaanngilavut, taakkumi assigiissunik oqaluttuummatigut.

Aammattaaq taakku tusarfivut isumaqarput taakku sunniuteqarnerat [Partii2]-p politikiani takuneqarsinnaasoq aamma taakku innersuussutaat [Partii2]-p ajorsarneranut patsisaaqataasut.

Pingaarnertut allaaserisaaq qinersinerup taama inernejarneranut misissueqqissaarneruvoq.

Pingaarnertut allaaserisami [Partii2]-p ajorsarneranut patsisaasut marluk oqaatigineqarput. Ilaatigut [Partii2]-p siuttuisa novembarimi taarsernejarnerat tamatumalu kingorna partiimi avissaartuunneq, ilaatigullu Kuannersuit. Partiimi avissaartuuttoqarnera qinersinermit uppersarneqarpoq, tassami partiimi siulittaasuusimasooq siulittaasunngortumik amerlanerungaatsiartunik qinigaammat. Innuttaasut Kuannersuarni pilersaarummut akerliunerat qinersinermit aamma uppersarneqarpoq.

Pingaarnertut allaaserisamut oqaaseqaat isummerneruvoq, aamma ajuusaarutigissavarput inuit pineqartut marluk pingaarnertut allaaserisami taaneqartut isumaqarmata [Partii2]-p politikianut sunniuteqaratik.

Ilumuunnginneraaneralli tupaallaatigaarput, nalinginnaasumimmi ilisimaneqarmat, inuit pineqartut taakku marluk [Partii2]-p siuttuunik nutaanik tapersersuisuusut, tassa Nunatsinni Danmarkimilu.”

Illuatungeriit isiginnittariaasaat

[Naammagittaalliorloq]-ip isiginnittariaasia

[Naammagittaalliorloq]-ip [Partii2]-p ”konkrete, daglige politik, uanset hvad der står i partiprogrammet.” annertuumik sunniuteqarfigigaa oqaatigineqartoq eqqunngilluinnarsoraa. Suliniutigisai inuussutissarsiutinilu, suliniutigisimasai sulilu suliniutigisaanut, [Partii2] [Ateq3] siuttoralugu allat peqatigalugit suna tamaat angullugu assortorsimavaat.

Politikkikkut sassarnikuunngilaq politikikkulluunniit partiit ilaannut ilaasortaanikuunani, tamannalu ulloq manna tikillugu suli taamaappoq. Aviisimit puigorneqarpassippoq, [Ateq3]-ip 2015-imi [Suliffeqarfik1]-mit pequtissaqanngivissumik pisortatut soraarsissimagaa.

9. april [Aaqqissuisoq1]-imut sianersimavoq paasissutissat suminngaanniit pisimanerai tusarniaaffigalugu oqaatigerusussimannigilaali. [Aaqqissuisoq1]-ip ilanngullugu nalunaarutigivaa nammineq paasinninnini malillugu isumaqartoq, paasissutissat eqqortumik allanneqarsimasut allakkiamili [Naammagittaallioraq]-ip paasissutissat ilumuunnginnerarsimaneragai allakkusussimallugu.

Allakkiap ilumuunnginneranik nalunaarutiginneqqusineq ulloq 9. april [Naammagittaallioraq]-ip [Aaqqissuisoq1]-imut nassiussimasaa ”erseqqissaanermi” aamma oqaasertalerneqarpoq. Sulili eqqunngitsuvoq [Partii2]-mi [Ateq1]-imut [Ateq2]-imulluunniit sanilliunneqarsinnaanera sanilliunneqarusunngilarlu. Isiginerlunneqarnissaa aviisip kissaatigigunarpaa, qinersinermi [Partii2] ajorsarsimaneranut sunneeqataasimasutut allaaseralugu. [Partii2]-mut kattutinngilaq kattunnissanilu kissaatiginagu. Piviusoq isigissagaanni, [Partii2] pillugu paasissutissat ilumuunngillat tassami ajorsarami - [Partii1] [Partii2]-llu partiini kisiartaapput qinersinermi eqqartorneqartumi siuariaateqartut – assersuutigalugu [Partii2] 2,3 procentpointimik siuariarpoq [Partii1]-lu suli annerusumik siuariaateqarluni partiillu sinneri kinguariaateqarlutik. Aammattaaq piviusoq tassaavoq nunatsinni Danmarkimilu partiini siuttoqanngitsoq – [Partii2] eqqarsaatigalugu – ilisimaneqarpoq [Partii2] partiit allat assigalugit nunatsinni issiasumik ataatsimik siulersuisuuneqartut.

Tamakku tamarmik [Aaqqissuisoq1]-imut anngunneqarsimasinnaagaluarput pingaarnertut allaatigisami allannginnerani [Naammagittaallioraq]-imut aperilaarsimasuuguni paasissutissat eqqortuunersut il.il. Aamma minnerunngitsumik kingorna "erseqqissaanermi", [Naammagittaallioraq]-ip inuttut saassussinermut annertusaatitut isigisaani.

[Naammagittaallioraq]-ip taamatut pineqarnini iluarinngilaa tassani imak paasineqarsinnaammat, [Aaqqissuisoq1]-ip tusatsiakkat/paasissutissat tatiginannginnerinut isummernini saatsinniarsarigaa. [Naammagittaallioraq] nalunaarutigisamik ilumuunnginneraanissami kissaatigivaa – eqqunngilluinnarmat. Aamma nalunaarutigisamillu ilumuunnginneraaneq pingaarnertut allaaserisami qaqqinneqartumi eqqunngitsumik nalunaarutigisallu oqimaaqatigiittariaqartut.

[Naammagittaallioraq]-ip inuinnartut suliffeqarfinnik arlalinnik piginneqataaffeqarnini ilanngullugu eqqaavaa tassungalu atatillugu kinaassusersiorpalaannginnini innarlerneqannginnissaa pingaartillugu. Inuuvoq isummiussalik namminerlu privatimik annissuinerusartoq – annissuisarnerilu inuiaqatigiit killiffiannut il.il. tunnganerusarlutik, taakkuli peqqutaallutik piviusumik [Partii2]-mut ”siunnersortitut” inissinneqarsinnaanngilaq siusinnerusukkullu aviisimi eqqaaneqarsimasutut [Partii2] ullumikkut partiini naalackersuinikkut siuttuunnginneranut pisuutinneqarsinnaanani.

Paasisinnaangilaa akisussaaffigerusunnagulu pineqartumi sooq Sermitsiap atia ilanngunneraa. Nalunaarutigineqartoq tamakkiisumik ilumuunnginnerarneqarnissaa kissaatigisimagaluarpaa, illuatungaanilli kinaassutsiminik saassunneqaqqinneruinnarpoq.

Tusagassiornermi ileqqulersortarneq eqqarsaatigalugu [Naammagittaalliortoq] isumaqarpoq Sermitsiap inatsisini A aamma B unioqqutissimagai. Annerusumik sakkortusisaaqataavoq aviisip kinaassusaa atilerlugu allaatigisami eqqaammassuk tamannalu namminerme nalinginnaanngereerluni taamaattumik eqqarsaatigilluaqqaarlugu una inuttut kinaassutsimik saassussineq suliarineqarpoq. Erseqqissaanerannilu partii aalajangersimasup siuttuujunnaarneranut pisuutitaanera sakkortunerusumik saqqummiunneqarpoq. Partiillu siulersuisuuneri, ilaasortaata, allattaata il.il. aqutsinerat ilaginnarlugit. Erseqqaarissumik paasissutissat kukkusut eqqartorneqarput (A1). Aviisi paasissutissarsiffimminiit paasissutissat pisani misissoqqaanngiivillugit atorsimavai (A2). Pingaarnertut allaatigisami qulaajaaneq kingornalu "erseqqissaaneq" pineqartumut ajoqusiisinnaasut nikanarsaataasinnaasullu kiisalu tatigisaanermik annikillisisinnaasut ersaripput (A3). Sermitsiaq akissutissaanik, saassussinermi ilanngunneqartunik ujartuisimanngilaaq (A4). Suut paasissutissaviunersut aamma suut oqaaseqarfiginninnerunersut pillugit paatsuugassaajunnaarsinneqarsimanngillat (A5). Aviisimut nalunaarutigisamik ilumuunnginneraasoqarnissaa pillugu, tassa paasissutissiissutigisat eqqunnginneranik erseqqissaasoqarnissaanik saaffiginnittoqarsimagaluartoq naqqiisoqarsimanngilaaq (A7). Tamatuma saniatigut inuttut inuunerup eqqissisimanarneranut ajoqusiissallutik aalajangersimapput, [Naammagittaalliortoq]-ip atianik pineqartumut attuumassuteqarfiginngisaanut atassusiillutik saqqummiussinermikkut (B1). Ataatsimut isigalugu Aviisi Sermitsiap aaqqissuisullu tusagassioriaatsimut malittarisassat/najoqqutassat annertuumik unioqqutissimavaat.

Sermitsiap nammineerluni malittarisassiai "Pitsaasumik tusagassioriaaseqarneq" atuaraanni, [Aaqqissuisoq] immikkoortoq 1, 2 aamma 3 unioqqutissimavai. Pissarsiffini isorinagit paasissutissat inummut nammineq niuernerme ingerlataqartumut ajoqusiisussat ingerlateqqissimavai.

[Naammagittaalliortoq]-ip oqaatigisimavaattaq politikimut tunngasutigut qanoq pisoqarnerisooq apeqqutaatinnagu niuernikkut attaveqaatinik pitsaasunik peqarnissani annertuumik isumalluuteqarluni. Aaqqissuisup partiip allap qinersinermi ajugaareernerata kingorna partiip iluani politikikkut inissisimanerlunnermut inunnik atiatigut taaneqartunik atassusiinera ajornerulersitsiinnarpoq. Ajoraluartumik immaqaa aamma tamanna siunertaralugu allataavoq. Inuit pineqartut allat qinersinerup tungaanut kingornalu qanorpiq atassuteqarsimanersut ilisimanngilaa, taamaallaat

Siumut partiianut taassumalu politikikkut suliaanut aalajangersimasunut attuumassuteqannginnini erseqqissarsinnaavaa.

Sermitsiaq-p isiginnittariaasaa

Sermitsiaq allassimavoq, pingaarnertut allaatigisaq qinersinerup kingorna ulloq ataaseq qaangiummat allataasoq taamalu qinersinermi qanoq pisoqarneranik aammalu tunuliaqutaasumik sooq [Partii2] qinersinermi ajorsarneranik eqqaasitsissutissatut allaaserisaasoq misissueqqissaarnerusorlu.

Naammagittaalliummi pingaarnertut allaatigisami, [Partii2] politikianut sunniuteqarnerarlugu oqaatigisat akerlilerneqarput nalunaarutigisamillu ilumuunnginneraasoqarnissaa piumasarineqarluni.

Oqaatigineqartoq inuup nammineq isumaanik naliliineranillu tunngaveqarpoq tamannalu isumaqataaffigineqarsinnaallunilu isumaqataanngiffigineqarsinnaavoq. Pingaarnertut allaatigisaq sunaluunniit ilisimasaq, matumani qinersineq, tunngavigalugu inuup namminerisamik isummerfigisaatut isigineqartassaaq. Ullutsinni inuiaqatigiinni digitalimik atuiffioqisumi aviisip oqallinnernik pilersitsinissani siunertaraa.

Tusagassiinermut aaliangiisartunut naammagittaalliut Sermitsiamit politikimut tunngalluinnartutut isigineqarpoq, qinersinerlu allatut inerneqarsimasuuppat immaqa nassiunneqarsimassanngikkaluarpoq Sermitsiarlu pingaarnertut allaatigisamini assingusumik misissueqqissaarsimavoq.

[Naammagittaalliortoq]-imit piumasarineqarsimavoq paasissutissanik pissarsiffivut ilisimatitsissutigissagivut. Pissutissaqarluartumik taamaaliorsinnaanngilagut. Pissarsiffivut illersortuassavagut. Ilassutigisinnaavarali paasissutissat ilisimasaqarluartunit, Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu politikkip silarsuaani paasissutissarsivinnit arlaannaannulluunniit atassuteqanngitsunit arlalinnit kingorna aviisimut uppernarsarneqarsimammata.

[Naammagittaalliortoq]-ip aamma aviisimi Sermitsiaq nr. 15-imi 16. aprilimi aviisimi torersumik inissisimasumik nalunaarutigisamik ilumuunnginneraasoqarnissaa kissaatigisimavaa.

Kukkusumik allannikuunata isumaqaratta nalunaarutigisamik ilumuunnginneraanikuunngilagut naqqiinatalu, kisiannili [Naammagittaalliortoq]-ip pingaarnertut allaatigisami [Partii2] politikianut sunniuteqarnerarnini pillugu akerliliinera atuartartutsinnut erseqqissaatigaarput - tamanna inuttaata nammineq inuit attaveqatigiittarfiini siaruartersimavaa, tamannalu Sermitsiamut [Aaqqissuisoq1]-imullu uparuarnerujussuarmik kinguneqarsimalluni pingaarnertullu allaatigisami

oqaatigineqartunut sanilliullugu ataqqinaassutsikkut innarliinermik annerujussuarmik pilersitsisimalluni.

[Naammagittaalliorq]-ip nassuiarlupaa sooq [Ateq3] [Partii2]-mi siulittaasuujunnaarnissaa aallussimanerlugu. "Ajoqusiiniarluni isertorluni suleqatigiinneq" taanna pissutigalugu [Partii2] pissaaneeruppoq. [Ateq3] peersingilaat. Illuatungaatigut nutaamik siulersuisortaarput. Partiillu sammivimmik iliuseqarsinnaanermillu amigaateqarluinnarnera saqqummiuppaat.

[Naammagittaalliorq]-ip [Partii2]-mut atassutini imatut oqaasertalerlugu nassuiarpaa:

” Jeg kan med meget stor sikkerhed sige, at [Partii2] med [Ateq3] i spidsen, har gjort alt hvad han og de kunne gøre, for at skabe afstand til mig, samt konkret modarbejdet mange af de tiltag og erhvervsprojekter jeg har og stadig arbejder med.

Jeg vil gerne understrege, at jeg ikke har været, eller er politisk aktiv, eller medlem af et politisk parti. Og det virker helt som om, at avisen helt har glemt, at [Ateq3] i 2015 fyrede mig som departementschef i [Suliffeqarfik1], uden begrundelse.”

Taamaasilluni [Naammagittaalliorq]-ip nassuerutigaa [Partii2] politikianut, nammineq suliaminut sunniuteqartunut akuleruttarluni.

Maanna nammineq aamma "illernartumik mitaatiginnippoq", [Aaqqissuisoq1]-imut imatut allakkuni ”Jeg kan med meget stor sikkerhed sige, at [Partii2] med [Ateq32]...”. [Ateq3] taanna pisoq taamatut isumaqarfigissagaa qularaara.

Tusagassiinermut Aalajangiisartut tunngaviliissutaat aalajangiinerallu

Aalajangiinermi peqataapput Kirsten Thomassen, Mariia Simonsen, Tupaarnaq Rosing Olsen aamma Alice Sørensen.

Pitsaasumik tusagassioriaaseqarnissamut malittarisassani immikkoortoq A, nr. 1-imi allassimavoq, tusagassiorfiit eqqortumik sukkasuumillu paasissutissiarnissaq suliassarigaat. Periarfissaqartillugu qulakkeerneqartariaqarpoq paasissutissat tunniunneqartut ingerlateqqinneqartulluunniit eqqortuunerat.

[Naammagittaalliorq]-ip oqaatigisimavaa Sermitsiap [Partii2] qinersinermi ajorsarsimaneranik ilisimatitsinera eqqortuunngitsoq, [Partii2] 2,3 procentpointinik siuarmat. Tamatuma saniatigut [Naammagittaalliorq]-ip oqaatigisimavaa, [Naammagittaalliorq] Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu partiiminni siuttoqanngitsut, [Partii2]-lli Kalaallit Nunaanniittumik pingaarnertut siulersuisoqartoq.

Tusagassiinermut Aaliangiisartunut naammagittaalliussagaanni naammagittaalliuteqartoq pissutsinut naammagittaalliutigineqartunut inatsisitigut soqutigisaqarnissaa tunngaviusumik piumasaqaataavoq. Tamanna inuttut, suliffeqarfittut, ingerlataqarfittut assigisaattulluunniit oqaluuserineqarnermik, issuarneqarnermik allatulluunniit tusagassiorfitsigut kinaassusersineqarnermik kinguneqassaaq. Sammisamut pineqartumut soqutiginninneq naammangilaq.

Paasissutissat piviusut siuliani taaneqartut [Partii2] partiianut tunngammata [Naammagittaalliortoq]-imullu tunnganngimmata aaliangiisartut isumaqarput, [Naammagittaalliortoq] [Partii2] qinersinermi ajorsarsimanersut imaluunniit [Partii2] Kalaallit Nunaanni Danmarkimiluunniit partiiminni siuttoqarnerisut pillugit misiliinissamut toqqaannartumik namminerluunniit inatsisitigut soqutigisaqanngitsaq, naammagittaalliutip imminerminut tunngasortaata taassuma suliarinissaanut tunngavissaqartoq. Tamatuma kingorna taanna naammagittaalliut itigartinneqarpoq.

Pitsaasumik tusagassioriaaseqarneq pillugu maleruagassiani Imm. A, nr. 3-mi ima allassimavoq, paasissutissat arlaannut ajoqusiisinnaasut, nikanarsaataasinnaasut tatigineqarnermilluunniit annikillisisinnaasut saqqummiutilersinnagit immikkut ittumik misilinneqartassasut, pingaartumik pineqartumut saqqummiunneqarnerisigut. Saqqummiussineq imatut pisariaqarpoq apersorneqartoq akinissaminut naammaginartumik piffissalerlugu. Immikkoortoq A.4-mi allassimavoq, saassussinerit akissutillu pissusissamisussappat ataqatigiissillugit assigiimmillu periaaseqarluni saqqummiunneqartariaqartut. Tamanna pingaartumik nikanarsaataasunik ajoqutaasinnaasunilluunniit oqaatigineqartunut tunngavoq. Immikkoortoq A.5-imi allassimavoq paatsuugassaaajunnaarsinneqassasoq suut paasissutissaviunersut aamma suut oqaaseqarfiginninnerunersut. Immikkoortoq A.7-imi ilaatigut allassimavoq, nalunaarutininik eqqunngitsunik naqqiisoqartassasoq aqqqissuisoqarfiup nammineq sulissutiginninneratigut, nalunaarutigineqartuni pingaarutilinnik kukkusooqarsimappat taakkuluunniit paasineqarniariarpaata. Taamatuttaaq pitsaasumik tusagassioriaaseqarneq pillugu malittarisassani immikkoortoq B. nr. 1-imi allassimavoq, nalunaarutit inuttut inuunerup eqqissisimanarneranut ajoqusiisinnaasut pinngitsoorniarneqassasut, tamanut ammasumik oqaatiginninnissaq pisariaqalersinngippagu. Inuit ataasiakkaat inuttut tatigisaanermik illersorneqarnissaa pisariaqartippaat.

Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut maluginiarpaat, pissutsit tusangiasaarutaanersut pillugit apeqqut eqqartuussivinnit akineqartussaasoq aaliangiisartullu akisassarinnikkaat. Aaliangiisartut pitsaasumik tusagassioriaaseqarneq pillugu malittarisassat malillugit paasissutissat nikanarsaataanersut pillugit isummersinnaanngillat.

Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut isumaqarput isummerluni allaaserisat nutaarsiassiilluni allaaserisanut nalunaarutinulluunniit assigisaanut sanilliullugit nalilersuinernik, oqaasertaliinernik namminerlu isummanik annertunerusunik imaqarsinnaasartut taamaattumillu allaaserisani taama ittuni annerusunik killilersugaanngitsunik oqaluttoqarsimanera nassuerutigisariaqarpoq.

Aaliangiisartut isumaqarputtaaq [Naammagittaalliortoq] nuimasutut taasariaqartoq, sukumiisumillu eqqartorneqarnissani sapernaviannngikkaa, pingaartumik sammisaq erseqqissumik tamanit soqutigineqarpat.

Tusagassiuutit pillugit Aaliangiisartut isumaqarput pingaarnertut allaaserisaq, Sermitsiaq nr. 14 sioqqutilaarlugu qinersinermut ingerlanneqartumut Sermitsiap nammineerluni misissueqqissaarneratut oqaaseqaataatullu isikkoqartoq. Aaliangiisartut isumaqarput pingaarnertut allaaserisaq, pingaarnertut allaaserisami killilersugaanngitsunik oqaaseqarsinnaanermut tunngavinnik annertuunik qaangiisumik [Naammagittaalliortoq]-imut tunngasunik oqaasertaqanngitsoq nalilersuinertaqanngitsorlu.

Sermitsiaq pingaarnertut allaaserisap kingorna erseqqissaasimavoq pingaarnertut allaaserisami oqaasertaliussaq Sermitsiap isummernerigaa, [Naammagittaalliortoq]-ilu taanna isumaq eqqunngitsoq isumaqarpoq.

Tamatuma kingorna aaliangiisartut pingaarnertut allaaserisamik, Sermitsiaq nr. 14-imi saqqummiunneqartumi imaluunniit kingornatigut erseqqissaanermi Sermitsiaq nr. 15-imi saqqummiunneqartumi isornartorsiuinissamut tunngavissaqarsorisimannngillat.

Kirsten Thomassen
Siulittaasoq